

DE TOCHT DER BULGAREN ■ NAAR HET VADERLAND. ■

(1001.)

Welk een tooneel! Welk een ellende gaat daar aan onze verbaasden blik voorbij!

Stanjalof, oude grijsaard, wat drijft u? hoe komt het, dat gij aan de spits schrijdt van dezen somberen stoet?

Den staf in de hand, schrijdt de grijsaard voorwaarts. En honderd ellendigen, door touwen aan hun leidsman verbonden, volgen hem, terwijl de dag reeds is gedaald.

En een bange kreet, een kreet vol afgrijzen en wanhoop, stijgt uit den stoet der ellendigen opwaarts naar de stille avondluchten.

Hoe vreemd, hoe zonderling — sommige Bulgaren dragen een vuilen doek voor de oogen; anderen bedekken de oogen, alsof ze pijn doen; doch die oude grijsaard, de gids door het vreemde land, schrijdt met lange passen voorwaarts.

Stanjalof — neem rust! de weg is nog ver naar de wonderschoone valleien van uw vaderland, lang was de tocht — gij zult bezwijken, zoo gij geen rust neemt!

Rechts ziet hij noch links; hij luistert niet naar het geroep van den wandelaar; star is dat oog naar de verte, naar het Noorden gericht.

Onder het gejuich en het snarenspeel der vrouwen van de Bulgaarsche dorpen trok de grijsaard met het dappere krijgsvolk uit, om eer en roem en buit op de Grieken te behalen. Hun koning Samuël had op het schild geslagen en niemand was achtergebleven. Zij zouden opnieuw doordringen tot in het hart van het Byzantijsche rijk, zooals zij het de vorige jaren hadden gedaan; zij zouden de benden van Keizer Basilius II overrompelen, zooals de beer van den Balkan de kudde schapen overrompelt, en het bloed zou gewroken worden, het Bulgaarsche bloed, door die verraderlijke Grieken vergoten.

De oude Theodora, Stanjalofs voortreffelijke gade, had den grijsaard gesmeekt, om thuis te blijven, want zij had hem lief.

Zij had hem willen bewaren voor de onzekere kansen van een bloedigen krijg; zij had hem gewaarschuwd, en gezegd, dat vrede beter is dan oorlog, en dat de Heiland Zijn volgelingen vermaant, den vijand lief te hebben als zichzelf.

Doch Stanjalof had naar haar raad niet geluisterd; nog eenmaal zou hij de lans opheffen tegen den aarts-vijand, die Bulgarije zoo onnoemelijk veel leed had gedaan. Dan zou hij het dappere bergvolk van zijn dorp in zegepraal huiswaarts voeren, en naast zijn trouwe levensgezellin zijn dagen in vrede besluiten.

Thans volbrengt de grijsaard zijn belofte: zijn volk huiswaarts te voeren.

Maar het is geen triumftocht; banger tocht is in Macedonië nooit aanschouwd; en het hart vol onbeschrijfelijk wee, leidt de grijsaard dezen stoet van rampzaligen.

Van rampzaligen — is het woord te sterk?

Geen zege, maar de verschrikkelijkste hinderlaag wachtte den dapperen Bulgaren; zij liepen vast als de wolf in de klem, en Stanjalof prijst de krijgsmakkers gelukkig, die den dood vonden met het zwaard in de hand.

Vijftien duizend Bulgaren vielen den Byzantijschen Keizer Basilius levend in handen, en hij zwoer met een zwaren eed, dat een vreeselijker lot dan de dood hun deel zou zijn.

De weg naar het vaderland is geteekend door de lijken

van stamgenooten, die tot die 15000 krijgsgevangenen hebben behoord. Zij zijn omgekomen van hongers ellende, van gebrek en grenzenloos leed. En indien Stanjalof niet hier was, zou niemand van deze honderd mannen zijn bergen, zijn dorp, zijn dierbaarste panden ooit terugvinden.

Het oog van den grijsaard ziet de gieren, de doodgravers der wildernis.

„Laat niemand achterblijven!" roept hij zonder om te zien; „wie achterblijft, is verloren!"

„Ik kan niet meer!" zucht een bejaard man, en hij zijgt neer; maar trouwe vriendenhanden nemen hem op. Ginds tilt een krachtige jonge man zijn vader op de schouders; en voorwaarts schrijdt de stoet der ellendigen.

„Is het nog ver, vader Stanjalof?" vragen de ongelukkigen, en hij antwoordt: „Nog eenmaal zal de zon opgaan en ondergaan, voordat de Bulgaarsche grenzen zijn bereikt."

De tochtgenooten zien den ongelukkige niet, maar zij hooren zijn stem. Nauwelijks echter herkennen zij die stem, want ze is schor van hartzeer en heimwee, van zielepijn en knagend leed.

Zien zij hun gids niet?

Niemand, die hem ziet! Al deze ongelukkigen zijn blind; het licht van deze oogen, dat den snellen arend natuure, totdat hij als een kleine stip heendreef over de hoogste toppen van den Balkan, is verwoest. Deze ongelukkigen hebben geen oogen meer; zij zijn uitgestoken — had Basilius niet een vreeselijke wraak gezworen?

Een stem was er opgegaan aan het Byzantijsche hof, om den Bulgaren deze satanische wreedheid te sparen.

Het was de stem der barmhartigheid, de stem van God, de stem van Christus . . .

Maar Basilius sloot zijn hart voor de stem der erbarming, en de fiere, zelfbewuste keizer der Grieken achtte het niet beneden zich, een harde beul te worden. Hij bezoedelde zijn zegepraal door de schandelijkste wreedheid, en een tijdsverloop van bijna duizend jaren heeft die bloedvlek uit zijn regeering niet kunnen doen vbleeken.

Die 15000 hopeloos verminkte Bulgaren deelde hij in groepen van honderd man; elke groep ontving een Bulgaarschen gids, wien één oog werd geschonken, en onder hoongelach en schamperen spot werden deze benden de wildernis ingezonden, om hun vaderland te zoeken.

De ongelukkigen zijn thuis gekomen. En een sombere weeklacht rees op uit de valleien en dalen van het zonnige Bulgaarsche land. De man zag zijn vrouw, de vader zijn kinderen, deze ongelukkigen zagen hun dorpen, hun huizen, hun bloeiende gaarden niet meer.

De nacht en de duisternis omringden hen, terwijl zij hun dorpen bereikten; zij zetten zich met een gebroken hart neder aan den huiselijken haard; gezucht en geweent was de droeve welkomstgroet.

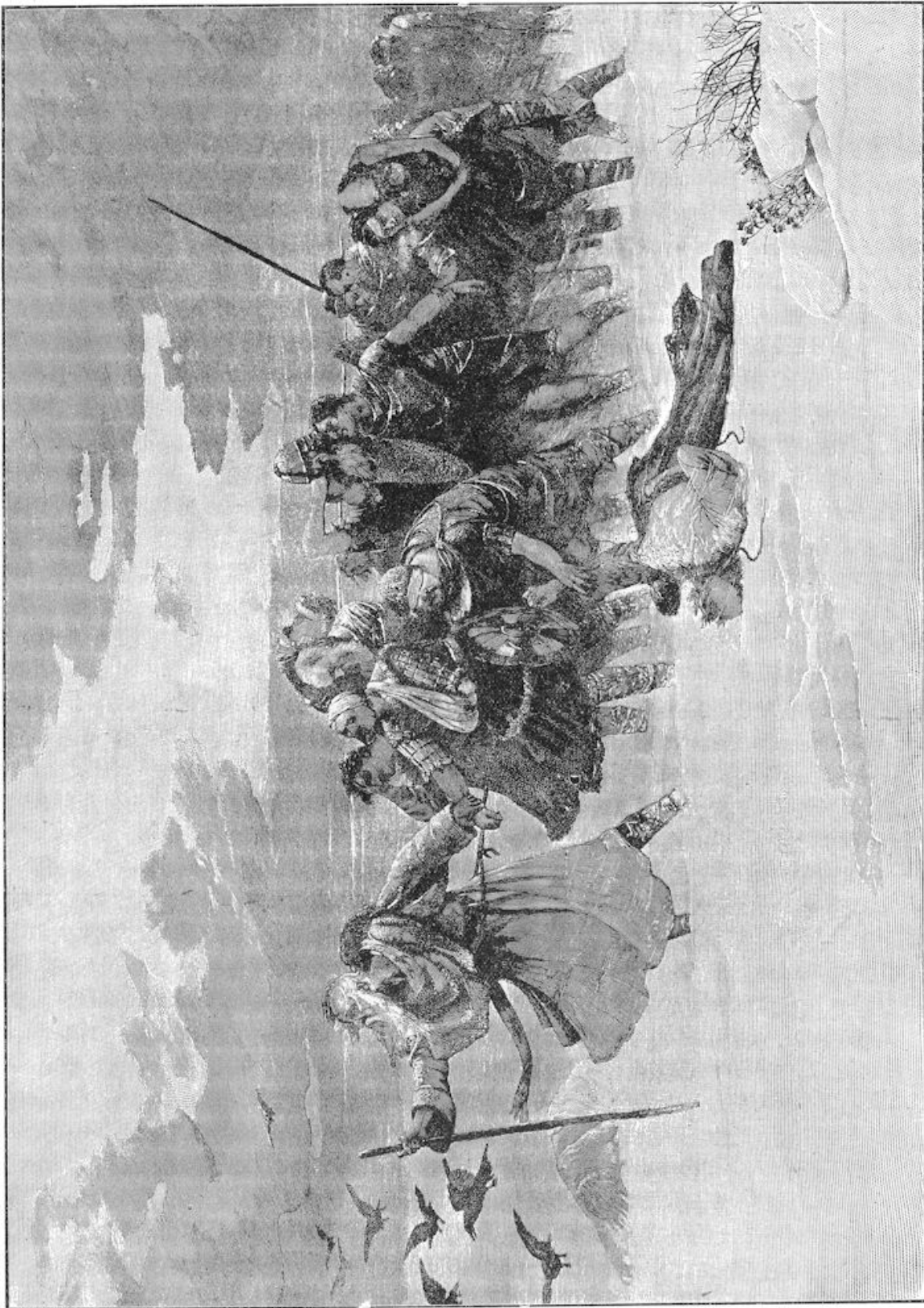
Van de lippen van Stanjalof is geen vroolijk woord meer gekomen; die sombere tocht aan het hoofd der blinden was den krachtigen grijsaard te machtig geweest, en hij had zijn woning bereikt, om in de armen zijner weeklagende gade te sterven.

Samuël, de koning der Bulgaren, sloeg, als door een onzichtbaren bliksemstraal getroffen, als dood ter aarde, toen zijn oog de rampzaligen zag. Bewusteloos werd hij in zijn paleis gedragen, en hij overleed na weinige dagen.

Dat was het einde van den droeven tocht van vijftien duizend blinden!

L. P.

Een droeve tocht van blinde Bulgaren.